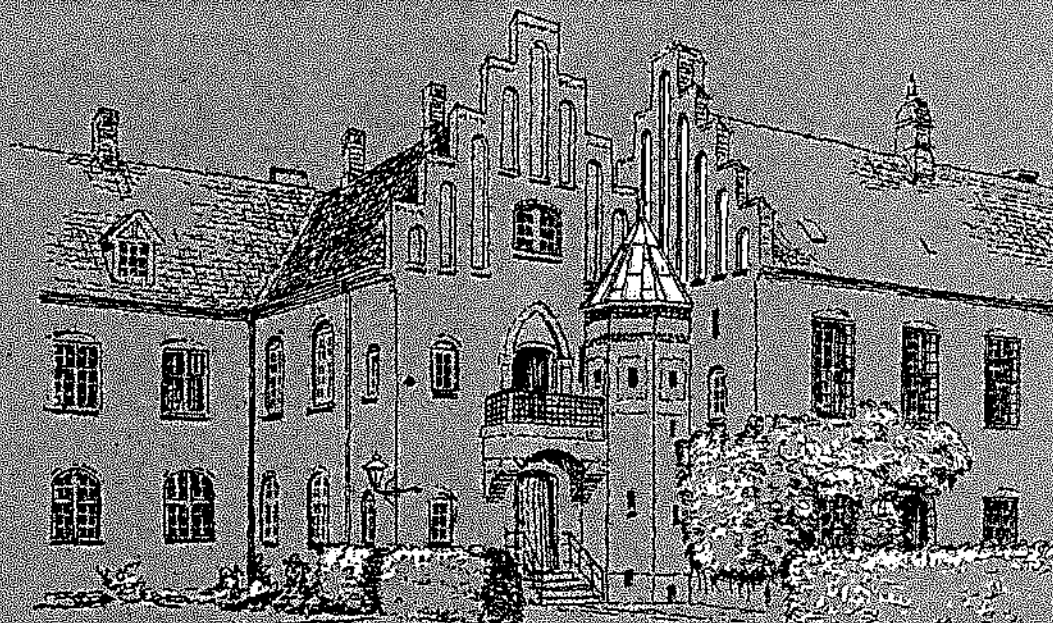

ÅRSSKRIFT
FOR
ROSKILDENSER-SAMFUNDET

NR. 57 · OKTOBER · 1975

roars kilde

ROARS KILDE

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER SAMFUNDET

Nr. 57 - OKTOBER - 1975

Generalforsamlingen

Lørdag den 1. november 1975 afholdes

Kl. 16.30: GENERALFORSAMLING på Hotel Prindsen, Algade.

Dagsorden:

1. Beretning.
2. Regnskab.
3. Lånesager.
4. Fastsættelse af kontingent 1976/77.
5. Valg til bestyrelsen.
6. Valg til revisor.
7. Eventuelt.

Kl. 18.00: JUBILAR- og ÅRSFEST på Hotel Prindsen, Algade.

Der serveres oksehøjreb m/ gemyse og isanretning, dertil 1/2 fl. rødvin samt 2 glas hedvin.

Prisen pr. kuvert og for deltagelse i festen andrager kr. 100,-, der opkræves ved middagen.

Derefter dans, indledt med polonaise.

Kun adgang for medlemmer. Sæt klassekammerater stævne.

Påklædning: Smoking eller mørkt tøj.

Tilmelding senest 27. oktober til assurancefirmaet Henry Carstensens kontor, Algade 19, Roskilde, mellem kl. 9 og 16.30 alle hverdage undtagen lørdag på tlf. 03 - 35 33 33.

Til ballet, der begynder kl. ca. 21, er der gratis adgang for alle medlemmer.

NB! Medlemmer blandt jubilarerne, der har modtaget særlig indbydelse, bedes af hensyn til bordplanen tilmelde sig på det fremsendte kort.

Betal venligst kontingentet for 1975/76 straks på vedlagte indbetalingskort. (Se kontingentbeløbet andetsteds i bladet).

Med venlig hilsen
BESTYRELSEN

Skrivende roskildensere

I år vil vi se lidt på skrivende roskildensere. Det er nu ikke, fordi deres antal imponerer, – men så kan man jo kigge på kvaliteten i stedet. Hvis nogen skulle mene, at det er »kvindeåret«, som har inspireret redaktionen til at udvælge to »piger«, må de tro om igen. Vore udvalgte har nemlig på to vidt forskellige områder skabt noget, der er af virkelig kvalitet. Den ene som humorist, den anden på det samfundsmæssige område.

Navnene er godt kendt.

Det er *Lise Nørgaard* og *Inger Margrete Pedersen* – den første journalist med hyppig tilknytning til Danmarks Radio, – den anden landsdommer, – iøvrigt også forelæser i radioen.

Vi har haft lejlighed til at interviewe dem begge – dog hver for sig.

Og det er da ganske klart, at vi tager vort udgangspunkt i det, de har skrevet.

G. S. + E. W.

Volmer - en rigtig roskildenser...!

Lise Nørgaards »Dichtung und Wahrheit«, belyst ved en snak om forfatterskab.

Erindringer er noget for sig, – erindringsromaner noget ganske andet, – eller er det?

Da Lise Nørgaard for fem år siden udgav sin bog om Volmer, kunne man fryde sig, hvad enten man var roskildenser eller ej.

Man kunne også spørge sig selv: »Hvor meget er sandt – og hvor meget løgn?« Ganske ligegyldigt.

Selv om det måske kunne lyde af meget, har man vist lov til at sige, at Lise Nørgaards bog hører blandt de allermorsomste i dansk litteratur. Man har fornemmelsen af, at hun selv har møret sig dejligt, da hun skrev den.

Og hvis nogen skulle komme og fortælle, at hun er smækfuld af løgne, – så bør man råde til forsigtighed. Netop fordi livet ofte er både morsommere og mere tragisk, end hvad selv den mest opfindsomme forfatter kan opdigte.

Og når man fra sin barndom og ungdom erindrer skikkelser, der har en ikke ringe lighed med Lise Nørgaards, bliver det kun tilbage som en slags ærgrelse, at man ikke selv har magtet at tydeliggøre sine medmennesker på samme måde, som hun kan gøre det.

Men det er vist, hvad man kalder »talent«.

Da bogens fremkomst nu er lidt på afstand i tid, har vi i ROARS KILDE gerne villet studere lidt med Lise Nørgaard om »Volmer«.

– Hvad fik dig til at behandle netop stoffet i »Volmer«?

– Tanken modnedes lidt efter lidt, og en af de mere direkte årsager var nok en hel række mere eller mindre tilfældigt møder med barndommens kammerater, der nu var blevet højtidelige familiefædre og pæne samfundsstøtter. Jeg ved ikke, hvordan andre har det; men når man ser dem i fuld udføddelse bl.a. som læger, advokater og forretningsmænd og også som bekymrede

familiefædre, der tager del i den offentlige debat og maner til modstand mod tidens fordærv, så går mine løbske tanker i hvert fald tilbage til dengang, disse gamle drenge så verden med barnets øjne og selv var dem, der gav deres omgivelser anledning til den største bekymring.

Jeg syntes også, det var fristende at belyse forskellen på børnene dengang og nu. Det hævdes, at unger er mere uregerlige i dag end da vi var børn, men jeg vil nu påstå, at det modsatte er tilfældet. Børn i dag er bare mere åbne og demonstrerer deres såkaldte vanartethed for næsen af de voksne. Hvorimod børn i min barndom mere holdt foretagsomheden på et undergrundsplan. Vi levede et langt mere hemmeligt liv for at afreagere på de voksnes urimeligheder og hele det sæt af love, omsorgsfulde forældre dengang byggede op om deres afkom for at gøre dem til det, de forstod ved *pæne børn*.

– *Skildrer bogen dit sande forhold til Roskilde? Den virker nemlig så ambivalent. Du roser og reuser på samme tid.*

– Det er en misforståelse, at bogen udelukkende handler om Roskilde. Den handler snarere om et borgerligt miljø i en hvilkensomhelst provinsby – et miljø, der dengang som nu fungerede på godt og ondt. Jeg var ikke ret gammel, før jeg begyndte at registrere den hakkeorden, som vitterlig fandtes omkring os. Selvfølgelig eksisterede den samme sociale lagdeling også i Kolding, Fredericia, Sorø og andre byer, jeg oplevede i min barndom og ungdom i kortere og længere perioder. Men det er jo altid der, hvor man bor længst, at man har lejlighed til at gøre de mest grimagtige iagttagelser.

Når jeg har lagt så meget vægt på at skildre den sociale lagdeling med alle dens fordomme og alle dens urimeligheder, så er det også for ligesom at give en forklaring på, hvorfor vor tids voksne – Volmer inclusive – er som de er. Vi forsynes alle hjemmefra med noget, som vi slæber på gennem hele tilværelsen. Nogle har f.eks. som Volmer de tidligere sociale nederlag med sig som bagage for livet.

– *Ved læsningen i sin tid syntes jeg at genkende talrige træk hos din Volmer. Jeg havde selv en klassekammerat, vi kaldte »No«. Han mindede helt ned i detaljer om Volmer. Men du har da aldrig kendt ham, vel?*

– Jeg er glad for, at jeg kan rette den misforståelse, at Volmer er en bestemt person. Volmer er ingen nøgleroman, personen har stof af alle de mere forrygende, frygtelige, festlige og foretagsomme drenge, jeg har mødt. Volmer er drengen, der tvinges til at klare sig på sin vanartethed. Den bliver hans praktiske redskab senere i livet, derfor går det ham bedre end de fleste – målt med samfundets alen. Men det er skægt, at så mange fra vidt forskellige årgange har genkendt Volmer i en bestemt person netop fra deres klasse. Det viser bare, at verden er fuld af Volmere.

Fra Odense og Nykøbing Mors, fra Ringsted og andre byer har jeg fået breve fra mennesker, der har genkendt det hele – lige fra hovedpersonen til nogle af de sælsomme hændelser. Ved en fest for nylig kom en sagfører hen til mig og sagde, en af hans klienter var så ulykkelig over, at jeg havde skrevet den bog netop om ham.

– *Men der må da ligge nogen virkelighed bag?*

– Selvfølgelig har jeg haft virkelige begivenheder i baghovedet, og jeg er også gået tæt på et par af typerne, f.eks. provsten og ostegrossererinden. Jeg har kendt dem begge, men slet ikke i sammenhæng med romanens handling. De har krydset mit spor på et helt andet plan.

– *Har du haft litterære »forbilleder« i skildringen af den lille, til tider ret så latterlige provinsby?*

– Nej, jeg er ingen Gustav Wied, hvis det er der, du vil hen. Jens Kistrup påstod i sin anmeldelse i Berlingske Tidende, at bogen var inspireret af Johan Borgens »Lillelord«. Jeg har læst en masse af Borgen, men pudsigt nok aldrig »Lillelord«, – og Borgen selv kunne slet ikke se det. Han gav mig noget nær den fineste af alle anmeldelser i Dagbladet i Oslo.

– *Ville du kunne tænke dig at bo fast i en lille by i dag?*

– Ja. Nu bor jeg godt og praktisk på Frederiksberg, nær min arbejdsplads. Om sommeren bor jeg ved Karlstrup Strand, der i hvert fald i min barndom hørte til Roskildes opland. Jeg gider ikke bo i forstæder, jeg får nervøse trækninger, når jeg drejer om hjørnet ved varmecentralen i et af de her endeløse moderne villa-kvartaler i hovedstadens omegn, og jeg ville dø af ked-somhed, hvis jeg boede på villavej i Gentofte eller Ordrup. Jeg foretrækker de ægte miljøer, midten af de store byer, stranden, landsbyen og

provinsbyen – vel at mærke hvis den ligger ved vandet – alle disse steder vil jeg kunne trives. Sommetider har min mand og jeg snakket om, at vi måske skal ende vore dage i et hus i Roskilde, blandt andet fordi vi stadig har nogle af vore bedste venner på den kant. Men vi vil have udsigt over fjorden.

– På hvilke måder (gode eller onde) synes du i dag, at opvæksten i Roskilde og skolegangen på Katedralskolen har påvirket dig?

– Den lyst, jeg altid har haft til at arbejde med sproget, har jeg givet fået i min opvækst. Dels af min far, der tidligt lærte mig at læse *ordentlige* bøger, som det hed, og som var god at diskutere litteratur med. Dels af skolen, først af gode og interesserede dansklærere i pigeskolen, derefter af fremragende sproglærere i Katedralskolen. Mange tror, at det at skrive, det er bare sådan et talent, man kan folde ud. Det gælder måske for genierne, for en James Joyce eller en Gorki er det nok muligt, at det hele kom af sig selv. Men ellers er det at skrive meget af et håndværk, og jo lettere, man vil formulere sig, desto mere orden må der være i grammatikken, jo mere må der arbejdes med det, jeg kalder musikken i sætningerne.

– Har »Volmer« frigjort noget hos dig? – Jeg tænker på din synligt voksende humoristiske vurdering af tilværelsen.

– En bog består jo altid af et stof, man længe har haft roterende i systemet. Det er noget i retning af en fødsel at blive færdig med den. Det letter i første omgang, og når man så ser barnet blive anmeldt og udlagt og tolket, så kan man godt blive lidt forskrækket. Kapitellet

om de pæne børns karneval er kommet i en skolebogs-antologi i selskab med stykker af William Golding, Simon Wiesenthal og Heinrich Böll. Det kan godt gøre en helt svedt.

– Det er jo sådan set ikke, fordi man savner alvor i din bog. Er du tilhænger af Oscar Wilde's sætning: »Life is too earnest to be taken seriously«?

– Ja, bedre kan det vel ikke siges. Men jeg tror nok, anvendelsen af humor – den ironiske distance – også er en forsvarsmekanisme, en form for blufærdighed. Og samtidig en litterær begrænsning. Min veninde Tove Ditlevsen vil altid være bedre end jeg, fordi hun kan forcere den sidste barriere og gå helt tæt til personerne og sig selv, krænge sin egen sjæl og holde sit inderste jeg frem til beskuelse og vel at mærke så det virker vedkommende. Jeg har prøvet den form, men det lykkes aldrig. Hvis jeg sætter mig til maskinen og begynder en gravalvorlig historie om denne verdens elendighed, sådan en rigtig marche funebre udsat for flere kapitler, så render det altid med mig før eller siden. De grinagtige sider af samme sag trænger igennem, og pludselig er vi ovre i en scherzo.

Jeg har tit spekuleret på, hvorfor jeg fungerer sådan. Formentlig stammer det fra min opvækst. Min far gad aldrig høre sørgelig snak, så hvis man ville åbne munden i det fædrene hjem, så skulle man have noget behageligt eller helst morsomt at meddele. Og da jeg lige fra min tidligste barndom har lidt under en frygtelig trang til at åbne munden, så lærte jeg at give enhver historie et komisk skær. Man kan altså sige, at det er den bagage, jeg slæber med fra barndommen.

Nær på det virkelige liv

Vi taler med Inger Margrete Pedersen over en kop eftermiddagste . . .

Efter 6 forelæsninger i radioen udgav landsdommer Inger Margrete Pedersen i 1969 en bog, »Han, hun, loven og samfundet«. Den handler om problemer i og omkring ægteskabet – ikke mindst om forsørgerproblemer. Som forfatter af en betænkning om netop dette begreb til Kvindekommissionen, havde man allerede den-

gang i hende fundet den, der kunne sige vægtige ting derom.

Det blev en sen eftermiddag i slutningen af maj, at det lykkedes to af redaktionens medlemmer at få lokket Inger Margrete Pedersen til en samtale over en kop eftermiddagste.

Bag hende lå en lang og anstrengende dag i retten om en dybt alvorlig sag. Det var at mærke, at den stadig lå hende på sinde. Derfor blev vi lidt ved emnet »retssalen«, da vor egentlige samtale begyndte.

– *Det siges undertiden om danske dommere, at de er uden kontakt med den verden vi lever i, og man påstår, at det skyldes, at mange af dem kommer fra anklagemyndigheden eller justitsministeriet. – Er det rigtigt?*

– Næh, det er tværtimod ganske forkert. Iøvrigt er der ikke mange dommere, der kommer fra anklagemyndigheden, og de, der kunne være tale om, har snarest ry på sig for at være særdeles forstående og rare folk. – De fleste dommere har inden deres udnævnelse på forskellig vis haft nær og megen kontakt med »det virkelige liv«. Lad mig også med det samme prøve på at sige noget om en anden forkert påstand: at rettens folk fortrinsvis skulle komme fra »overklassehjem«. Jeg ved ikke, hvor man har det fra. Der var mange af mine studiekammerater, der kom fra alt andet end »velhavende« hjem. Min egen slægt tilhørte den besiddelsesløse landbefolkning, min far var kunstmaler; derfor synes jeg også selv, at jeg møder op med et meget nøgternt blik på tilværelsen.

– *Jamen, er der da ikke ligesom en kølig atmosfære og afstand mellem dommere og sagens parter i en dansk retssal?*

– Nej, ikke i virkeligheden; men måske hænger fornemmelsen sammen med, at det nuomdage er så få steder, hvor *alvor* må beherske situationen. Det er nødvendigt at understrege, at her spørger man ikke, – at her skal sandheden være det afgørende. Der må ingen løse ender være i en retssag. Når man ved, at en usandhed kan koste den anden part 50.000 kroner – eller måske meget mere –, nytter det intet, at man lader tingene sejle.

– *Ved din bog og gennem dit arbejde har du vel egentlig været med til at påvirke udviklingen?*

– Sådan vil jeg ikke sige det. Selve tidsånden er den stærkeste faktor i lovgivningen; men lovgivningen halter (af gode grunde) altid bagefter, – selv om man nok må sige, at vi er relativt bedre stillet her i landet end så mange andre steder i verden. Nu er det jo sådan, at hastige forandringer kan bevirke en følelse af

fremmedgjorthed i forholdet mellem borgerne og samfundet.

– *Vil du dermed sige, at der er et svælg mellem domspraksis og den almindelige retsbevidsthed?*

– Nej, det tror jeg ikke. Iøvrigt har vi her i landet grund til at glæde os over dansk embedstradition, og det har også indflydelse på det, vi taler om her. Vi har det ældste folkeskolevæsen i verden, de store jordreformer kom revolutionen i forkøbet i 1788, og vor første socialreform er fra 1803. – Mens vi taler om 1803 – det var netop på den tid, hvor vor største retslærde, A. S. Ørsted, fik gennemført en inddeling af vor retsbehandling, som lige siden har hindret unødigt spild af tid og kræfter for sagernes parter. Han satte også på anden måde skub i retsudviklingen på et tidspunkt, hvor f. eks. engelsk lovgivning begyndte at stagnere. Først nu er den på vej videre frem.

– *Er det rigtigt, at pressen hænger folk ud, før de er dømt?*

– Noget er der om det. Men det er, som om der er vokset en bedre forståelse frem hos store dele af pressen for netop den slags. Selvfølgelig findes vildskud, og man kan i pressen møde udtalelser, som f. eks. en engelsk avis aldrig ville have turdet bringe af frygt for de meget alvorlige regler for omtale af ikke-afgjorte retssager, der findes i britisk lov. – Man må sige, at den danske presse i gennemsnit bringer en god løbende reportage af retssager.

– Du udarbejdede i sin tid betænkningen om »Forsørgerbegrebet« til Kvindekommissionen?

– Det var faktisk en appelsin, der faldt i min turban, at jeg fik lov til at samle alle trådene; for det styrkede jo i høj grad mit eget kendskab til alle disse forhold, gav mig en ekstra tilskyndelse til at se det alt sammen i en sammenhæng. Senere har jeg da også med glæde kunnet følge udviklingen...

– Skattelovgivningen...

– Ja, ikke mindst. Jeg påtager mig gerne en stor medskyld for, at mandens stilling som familieoverhoved blev afskaffet, – udviklingen er i hvert fald gået den rigtige vej, – men der er stadig længere at gå. I 1969 indtrådte jeg i »ægteskabsudvalget«, som stadig arbejder. Det er så rart, når man kan forene sine arbejdsformål for sig selv personligt med formål, der også kommer andre tilgode.

– Har du været glad for at være jurist?

– Ja, i betragtning af, at jeg havde studeret litteratur i tre år, før jeg sprang over til juraen, kan man vist se, at der lå en følelse af, at det snarere var her, jeg hørte til. Min fader delte ikke min mening, – men det måtte jeg bære. Jeg

finder arbejdet inden for retsvæsenet positivt og udadvendt, – man har *det virkelige liv* nær på sig.

– *Hvad har din skole betydet for dig?*

– Det var et svært spørgsmål. Ikke noget sentimentalt i hvert fald. Men når jeg tænker tilbage på vore lærere, der måske ofte kunne forekomme os lidt kølige, men absolut målbestemte, tror jeg, at jeg fik det ud af skolen, som jeg med rimelighed kunne forlange. *Jeg var altid klar over, hvorfor jeg gik på skolen, – jeg var fyldt med lyst til at lære noget.* Lad mig føje en ting til: Da jeg mange år senere blev indblandet i internationalt arbejde, som stillede krav til mine sprogkundskaber, følte jeg taknemmelighed – ikke over, hvad jeg kunne, – men over det grundlag, som mine sproglærere havde lagt for et videre arbejde dermed.

– *Du hører til tilværelsens enegængere?*

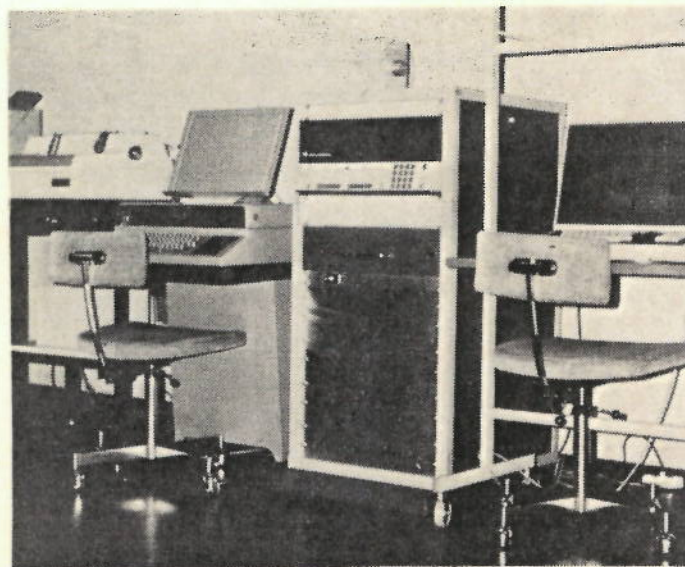
– Hvorfor dog sige det? Jeg har en vidunderlig kreds af venner og bekendte, jeg kan glæde mig ved; men det er rigtigt, at Lise Nørgaard engang i et interview udtrykte min holdning med disse ord: »Det lykkeligste her i livet er måske nok at være lykkelig gift; men det næstbedste er at være lykkelig ugift«.

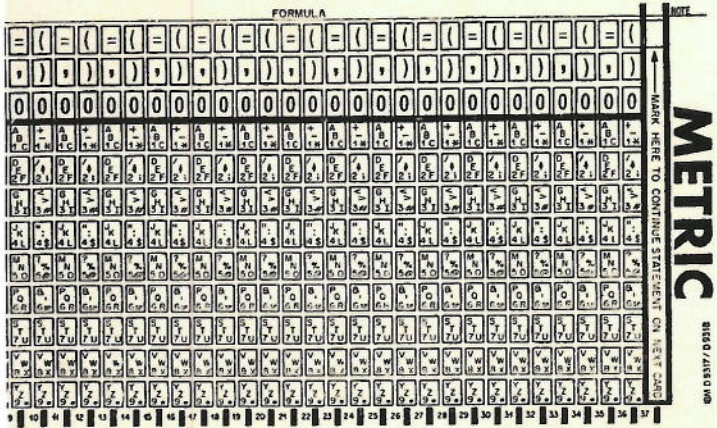
Nyt pædagogisk hjælpemiddel til Roskilde Katedralskole

Roskilde Katedralskole har i skoleåret 1974/75 søgt og fået bevilget et edb-anlæg til brug i undervisningen. Baggrunden for anskaffelsen er et ønske fra lærere i de matematisk-naturvidenskabelige faggrupper om at kunne udnytte moderne talbehandlingsteknik i relevante situationer.

For et edb-anlæg til undervisningsbrug er det meget hensigtsmæssigt, at et stort antal studerende kan benytte anlægget uden forudgående tidskrævende undervisning. Blandt andet af denne grund blev det besluttet at købe et selvstændigt anlæg, fremfor at vælge en løsning baseret på terminaler sluttet til et større anlæg via telefonnettet.

Centralenheden i et edb-anlæg til undervis-

ningsbrug adskiller sig ikke i de grundlæggende principper fra centralenheden i et større anlæg. Centralenheden i et anlæg til undervisningsbrug i gymnasiet og HF betegnes som en minidatamat. Navnet hentyder til arbejdslagerets størrelse og præcisionen i de beregninger datamaten kan foretage. Centralenheden i Roskilde Katedralskoles anlæg er en Alpha LSI 2 med et 16 k kernelager. Det væsentligste problem, ved et edb-anlæg med mange brugere baseret på selvbetjeningsprincippet, er de ydre enheder for ind- og udlæsning af data. For at imødegå dette problem er anlægget på Roskilde Katedralskole forsynet med en stregkortlæser (True Data Corporation) og en lineskri-

ver (Centronics 306). Derved opnås, at programmering og angivelse af data kan foretages på fortrykte kort med en blød blyant. Dette bevirker, at den langsomste del af en edb kørsel kan foregå uden at optage tid på datamaten og uden brug af dyrt teknisk udstyr. Foruden de nævnte ydre enheder er anlægget udstyret med en skrivemaskineterminal og en dataskærmterminal. Til data skærmterminalen er bestilt en 24" viedoskærm. Dataskærmterminalen er monteret på et rullebord, således at det når de nødvendige ledninger er monteret kan flyttes rundt på skolen til anvendelse ved holdundervisning. Der er ikke i 1. omgang indkøbt nogen form for ydre lager, men planlagt senere at kunne tilslutte pladelager (diskette) eller kassettebåndstation.

Som software anvendes en BASIC oversætter for op til 9 terminaler med operativsystem for kortlæser og lineskriver. Såvel software som hardware er leveret af firmaet SC Metric A/S. Roskilde Katedralskoles edb-anlæg har været i drift fra sidst i februar måned 1975. Bedømt ud fra interesse og resultater fra de første tre måneders drift, må det forventes, at Roskilde Katedralskole fremover vil få megen glæde af edb-anlægget, således at investeringen på 170.000,- kr. må anses for at være rimelig.

adjunkt.
Sv. O. Olsen,

... this unwholesome parochial spirit ...

Lidt om lokalpatriotisme på godt og ondt

Det var gamle Theodore Roosevelt, som omkring århundredskiftet i en tale hudflettede amerikanerne for deres lyst til at lade verden sejle sin egen sø. Det var jo lettest at klynge sig til Monroe-doktrinens isolationisme.

I stærke ord advarede Roosevelt mod det, han kaldte »denne usunde sognementalitet«.

Man kan jo sige, at amerikanerne senere fulgte hans råd, - næsten til overmål, - og til skiftende lykke og ulykke for andre.

Men indadvendthed, selvtilstrækkelighed og egoisme kan ikke være menneskenes sag. Ethvert menneske lever kun virkeligt i sine relationer til andre mennesker, - derfor er der al god grund til at advare.

De to anklager

Enhver forening af gamle skoleelever vil som oftest være udsat for to anklager:

- den er *nostalgisk tilbagesøgende* -
- den er *overdreven lokalpatriotisk*.

Vil vi vide, om disse anklager også gælder Roskildenser-Samfundet, er vi næppe selv de rette til at dømme derom - selv efter en indgående undersøgelse. Lad os derfor analysere forholdene - og undlade dommen.

Nostalgisk tilbagesøgende

Den nemmeste måde at undfly en ubehagelig nutid på vil være at søge fortiden og fremhæve den på nutidens bekostning.

Er det, hvad vi gør? – Der er mange tråde i det mønster, – for hvad er det, der driver os til at komme sammen?

Er det en indgroet kærlighed til en forlængst forladt skole? – Sandsynligvis ikke, for følelserne for den er i høj grad differentieret efter interesse og anlæg for fag, sympati for (eller hos) lærere, o.s.v., o.s.v.

»Huset« som sådan eksisterer nok endnu, men på andre hænder, – og den nye skole forekommer de fleste fremmed, – den »siger« dem ikke noget.

Er det da et ønske om nu og da at genopleve byen og dens stemninger? – Måske lidt stærkere, selv om man hurtigt kommer til at indrømme over for sig selv, at en by udvikles så hastigt, at den meget snart bliver en helt anden end *dengang*.

Er det mødet og gensynet med kammeraterne? – Vel nok den stærkeste drivfjeder, selv om disse (ligesom byen) udvikler sig videre og bort fra dem, de var engang. Måske er det spændende at konstatere, hvor *anderledes* de er blevet; for finder man dem præcis som de var, må man vel egentlig med et suk erkende, at de har været mere stillestående og udviklingshæmmet end godt er.

De, der blev tilbage

Hvad med dem af kammeraterne, der blev tilbage, og som altså endnu er borgere i byen?

Inden for hver årgang er den gruppe ikke særligt stor. Men står de nu som eksponenter for byen og dens nutid?

Nogle af dem har i kraft af deres stilling gjort sig til centrale skikkelser i byens liv.

Den besøgendes holdning er præget af en mærkværdig dobbelthed i dette forhold.

Man kan virkelig få lejlighed til at beundre personlig indsats, tro på nytten af at gøre den, ofte aldeles uselvvisk og uden hensyn til tid og økonomi. Måske blander der sig en smule misundelse heri, og man tænker på ordet om hellere at være den første i en flække end den anden i Rom.

Men kommer man fra bysamfund, der er større end Roskilde, vil man på den anden side ofte forbavses over, hvilke fantastisk små problemer, der tumles med. Man undrer sig over omtale af andre (tidligere kammerater eller bysborgere), over snæversind og småtskårenhed.

Ved nærmere overvejelse kommer man imidlertid til det resultat, at der intet kan siges hertil.

For nøjagtigt det samme oplever man, dersom man færdes på internationalt plan og vender tilbage til Danmark eller en af landets største byer. Overalt ligger det provinsielle og selvoptagne og lurer.

Lokalpatriotismens gode sider

Fordelen ved et begrænset område er først og fremmest, at man har overblik, og at man ikke er flere, end at man kommer hverandre ved. Handelslivet bygger ofte på en gensidighed, der kan være til stor nytte.

Dersom man på sportens, kulturlivets og andre særlige områder yder en personlig indsats og støtte, kan man frembringe eller medvirke til fortræffelige resultater.

I den schweiziske by Winterthur har familien Reinhart gennem flere generationer ydet deres by store tjenester.

Familiens store indtægter stammer fra nogle store maskinfabrikker (bl. a. fremstilles B & W-dieselmotorer på licens), – og da generationerne har haft forskellige interesser, er deres støtte faldet på vidt forskellige områder.

Første generation oprettede et kunstmuseum, hvis permanente samling er meget omfattende, og som yderligere tiltrækker udstillinger af verdensformat.

Næste generation havde interesse for musik. Byens koncertfaciliteter er faktisk uden sidestykke i byer af tilsvarende størrelse. Byens egne borgere kan hvert år overvære koncerter af verdensberømte orkestre og solister til et symbolsk årskontingent (men kun for fastboende borgere), og fra donationerne ydes støtte til musikuddannelse af byens unge.

Tredie generation rettede sin opmærksomhed mod byplanlægning og idræt.

At Winterthur i dag er den »grønneste« by i Schweiz har sin rod deri. Og dens sportsmuligheder er legio.

Byens størrelse? – Knap 100.000 indbyggere.

I Roskilde har man ikke mange navne fra det sidste århundrede at nævne – og fra tidligere endnu færre – i hvert fald hvad selve byen angår.

Agent, købmand O. H. Schmeltz ydede i slutningen af 1800-tallet en smuk indsats til byens forskønnelse og gavn. At den tids smag ikke er »in« i vore dage, kunne han jo strengt taget ikke gøre for. Den pseudogotiske rådhusbygning ved Sct. Laurentii tårn, springvandet på Rådhusstorvet har tværtimod givet vor egen tids

lokalpolitikere og byplanlæggere hovedpine, – men donationen til oprettelse af Byparken vil dog i sig selv være nok til at sikre mindet om Schmeltz.

Nu skal det da også indrømmes, at vort lands skatteregler ikke virker synderligt med til at skabe mæcener.

— — —

Det gælder for den enkelte by som for nationen, at det er i de vanskelige tider, at det rette borgersind kan udfolde sig.

Arbejdsløshed, økonomisk depression mødes bedst af en befolkning, der ejer vilje til en indsats, og som sætter kræfter og midler ind på en bekæmpelse af de opståede onder.

Her gælder i så høj grad det før nævnte overblik.

Det er nu engang lettere at ordne problemerne i en by på 50.000 indbyggere end i en storby. Det er også i en vanskelig situation lettere at overvinde politiske fordomme, hvor de fælles fordele er selvindlysende.

På den slags områder har lokalpatriotismen bestemt sine fordele. Her skal ingen kritik lyde!

Reversen af medaillen

Det er måske på redaktionerne af lokale aviser og blade, at lokalpatriotismen kan skyde de stærkeste vildskud.

Det kan ske ved en overdreven fremhævelse af selv de ubetydeligste sager, – en forvridding af proportioner til det latterlige.

Når et lokalblad fremkommer med en nyhed i

personalierubrikken, fordi den pågældende har haft en onkel, der i en kortere årrække boede i den pågældende by, – og det nu hænder sig, at nevøen er blevet en central figur på et eller andet område, ja, så er vi ude i parodien. (Gudskelov tager redaktøren sig undertiden et billigt grin derover, – ellers kunne han vel ikke holde ud at se sig selv i spejlet!)

Vi husker den gamle devise: »Right or wrong, my country«. Hulheden lader ekkoet klinge meget længe.

Man kan blive rørt over at høre folk fremhæve deres barndomsegn eller hjemby, men det *kan* undertiden nærme sig det latterlige. I vor egen familie nævnes skoler og byer med en undertone af ironi, der dog ikke fortrænger en sand kærlighed. Den forsøger blot at give følelserne de rette proportioner. Vi skal nok vogte os for at bilde nogen ind, at træerne *er* vokset op i himlen.

Konklusion

Det er med ens hjemby som med ens børn. Man må erkende deres fejl for at kunne elske dem rigtigt – og hjælpe dem fremad.

Lokalpatriotisme i et rimeligt mål er en smuk følelse, – den kan skabe de skønneste resultater. Overdrives den, er den latterlig, til tider endog skadelig.

Lad os derfor håbe, at Roskildenser-Samfundets bestræbelser for at fremme byen Roskildes og dens katedralskoles interesser må blive mildt bedømt, og at dets virke må bære de rette frugter.

E. W.

Besøg på Roskilde adelige Jomfrukloster og »Det gamle og det nye Roskilde«

Onsdag den 27. november 1974 var dagen, hvor Roskildenser-Samfundet gennemførte to arrangementer.

Om aftenen, kl. 19.30, mødtes de tilmeldte ca. 20 deltagere på Det adelige Jomfrukloster i Algade. Det var en mørk, regnfuld aften, hvor alene fra hovedgaden ind til de gamle bygninger var ekstra mørk og våd.

Som i et H. C. Andersen-eventyr førtes man

pludseligt tilbage – om ikke til Kong Hans', så i hvert fald til Frederik IV's tid.

1699 var året, hvor de to adelige damer, Birthe Skeel og Margrethe Ulfeldt (den sidste enke efter søhelten Niels Iuel) stiftede jomfruklosteret. Om dets baggrund og senere historie berettede klosterets nuværende priorinde, fru Marna Münter, i riddersalen, efter at hun havde budt vore medlemmer velkommen.

Hun fortalte om, hvorledes der efter reformationen var opstået et behov for landadelen for steder, hvortil de kunne sende deres »overtalige« døtre.

Jomfruklosteret kunne efter en donation ved barnets fødsel modtage døtrene, der kom dertil i meget ung alder, og som ofte opholdt sig på klosteret, indtil de blev gift, – eller også blev de hængende, – som priorinden forklarede. Presset var så stærkt, at de unge damer ofte måtte sove tre, ja måske undertiden fire i samme seng. Opdragelsen var streng, – man kunne næppe sige, at de blev forvænt på nogen måde. Senere gik tallet væsentligt ned, og i dag beboes klosteret kun af otte konventualinder – og priorinden. Hver af disse damer har sin egen lille lejlighed. Den almindelige størrelse er dagligstue, en (lille) spisestue, et lille køkken og brusebad, toilet. (To af lejlighederne har dog stadig intet selvstændigt toilet og bad).

Så sent som op i 1930'erne spiste alle middag sammen i riddersalen i omklædt stand. Maden blev fra køkkenet i kælderen ad vindeltrappe båret op i salen og serveret. Imidlertid var klosterets midler efterhånden skrumpet så stærkt ind – trods salg af jordegods og byggegrunde – at man foretrak at opgive fællesspisningen mod en beskedent »kostgodtgørelse« til konventualinderne. »Det var vistnok med et lettelsens suk, at de modtog denne ordning«, udtalte priorinden. På et tidspunkt, hvor de økonomiske vanskeligheder på ny syntes uoverskuelige, indtrådte den begivenhed, at klosteret i Odense blev nedlagt og dets midler overført til Roskilde adelige

Jomfrukloster. Dermed blev stormen redet af denne gang.

At beskrive riddersalen er svært. Den er præget af to ting: en overordentlig enkel udformning og et væld af portrætmalerier fra fortiden. Klosterets stiftere, dets patroner gennem tiderne og enkelte priorinder smykker væggene. Der findes af elektrisk lys kun et par interimistisk opsatte projektører, der tildels oplyser loftet, der består af omkring 40 malede felter med scener fra bibelhistorien. Resten af belysningen er levende lys i kroner og lampetter.

Priorinden, der først fra september 1974 har overtaget sit hverv, har tidligere i England beskæftiget sig med antikviteter. Hun havde derfor i en vitrine i et naboværelse til salen samlet en del af klosterets sølvtøj til glædelig beskuelse for dets gæster. Ingen fornem auktion burde skamme sig for kvaliteten af de udstillede »varer«.

Fra salen gik man over i kirken. Indretningen af kapellet er tildels hentet fra Roskilde Domkirke og er ifølge kgl. bevilling af år 1700 tillagt klosteret, så længe det er til.

Også her var det særlig det enkle i hele opbygningen, der glædede den besøgende.

Med stærk tilslutning fra de øvrige besøgende bragte næstformanden, advokat Mogens Røest-Hansen i formandens fravær priorinden og klosteret en tak, fordi man havde åbnet dørene for Roskildenser-Samfundet.

På Roskilde Bibliotek

Den næste del af arrangementet foregik på Roskilde Bibliotek, der som bekendt er bygget på en udstykket del af Jomfruklosterets jorde. Biblioteket står iøvrigt over for en udvidelse med næsten 50 %, og man har besluttet i samråd med klosteret at skabe en helhed af de to »institutioner«, så at der intet skel opsættes i parken mellem de to. Tværtimod vil man anlægge en spadseresti gennem begge områder, men dog sådan, at man ikke derved berøver konventualinderne deres helt berettigede krav på privat haveanlæg.

Bibliotekar *Lotte Fang* havde påtaget sig at fortælle lidt om *det gamle Roskilde*.

Med en række fortræffelige lysbilleder som udgangspunkter førtes tilhørerne gennem en tusindårig periode.

Vi fik at vide, at de store sten foran den gamle rektorbolig var overliggerne til en jættestue, der har ligget, hvor Bondetinget nu ligger.

Et luftfotografi af hovedgadens forløb gennem byen peger tilbage til den tid, hvor den var en del af hovedlandevejen gennem det danske rige – fra de østdanske provinser via Sjælland til Jylland. Dens lette krumning viste, hvor naturskabt den egentlig var.

Gamle kort viste byens forandringer efter talrige brande, der næsten hver gang ændrede gadernes linjeføring, – ja, deres eksistens.

Men hvem huskede at have hørt noget om, at fjordens vandstand i tidligere århundreder var 4 meter højere end nu, og at Hestetorvet foruden at give plads for hestehandelen også var henrettelsessted.

Da bebyggelser ikke afgav synderlig plads for et egentligt torv, havde man indrettet hele Algade som en slags permanent markedsplads, hvor der handlede fra de enkelte huse ved sænkning af skodderne og ved udstilling på gaden af butikkens varer. Der måtte dog ikke opfyldes mere med varer, end at to hestevogne kunne passere hinanden.

Som »landevej« havde Algade også træer i gammel tid, fortrinsvis lindetræer.

Efter sin storhedstid i Middelalderen gik det stærkt nedad med byen, men omkring 1750 indtraf et vendepunkt, og nu gik det atter støt omend langsomt opad igen. Den helt store fremgang er dog først kommet fra midten af vort eget århundrede.

Gennemgangen sluttede med nogle af de gamle

købmandsgårde, hvoraf flere havde den ejendommelighed, at portløbet enten var buet eller skævt, for at man ikke umiddelbart fra gaden skulle kunne overvåge, hvad der foregik i gården. (Man havde vel sine forretningshemmeligheder, – bl. a. hvor mange der staldede op hos den enkelte købmand!)

★

Chefarkitekt *Mogens Suhr Andersen* tog tråden op, og med en anelse af overlappning kom der en fortræffelig forbindelse mellem Lotte Fangs emne og hans, der hed *det nye Roskilde*.

Her fik man lidt at vide om de tanker, der besjæler byens vise fædre i dens råd.

Der er mange faktorer at tage hensyn til: til- og frakørsel, erhvervsforhold, fjernelse af værdiløse ejendomme, bevarelse af gode huse fra fortiden, miljøets påvirkning af planlagte ændringer, hensynet til turister – og ikke mindst til byens egne borgere.

Hovedstrøget skal med tiden gøres til gågade, – måske vil man plante nye lindetræer, – tanken om en »nordvej«, – en gennemkørselsåre nord for Domkirken er man vist gudskelov ved at opgive, – den ville sikkert skære byens værdifulde områder midt over.

Derimod overvejes et helt nyanlagt kvarter omkring Maglekilde, hvorfra udsigten til Domkirkens vestfacade kan blive mere interessant end nogensinde.

Med sin stærke befolkningstilvækst må byen finde mulighed for hensigtsmæssig udbygning i forskellige kvarterer i alle retninger fra den

centrale del. Og for at fastholde et »grønt« præg, vil man indflette nye parkdannelser i denne storplan for byen.

I dag er allerede Svogerslev en af disse ydre satellitter, – nordøsthjørnet med Roskilde Universitets-Center skal også gøres beboervenligt. Dele af byens administration, socialforvaltningen, har allerede måttet flyttes ud på den gamle dyrskueplads, – Roskilde-Ringen skal udfyldes, så man hen over den kan anlægge vejforbindelser mellem de nye kvarterer. Det var også tanken at flytte alt, hvad der foregår på Rådhuset uden for bymidten; men da man netop for nylig har foretaget en gennemgribende modernisering og forbedring af Rådhusets kontorer og øvrige lokaler, er der næppe stor udsigt til at denne udflytning finder sted i dette århundrede, – sagde Suhr Andersen. Bystyret vil sikkert nødtigt bort fra centrum. Man fik billeder at se fra nybyggede pleje-

hjem, den 3-sporede Maglegårdsskole, fra industri anlæg med rimelig arkitektur.

Ved billeder fra studierejser, specielt i Schweiz og Sverige, fik man også at vide, hvilke forbi- leder man ønskede at gøre brug af ved de fremtidige planer.

★

Begge foredragsholderne blev hilst med varmt bifald fra mødets deltagere, der i antal kunne have været fem gange så mange – uden at sprænge mulighederne på stedet.

Man sluttede aftenen med i kammeratligt samvær at nyde et par snitter og et glas øl sammen.

Der blev også rettet en rimelig tak til aktiv- tetsudvalget, der – for anden gang – stod for arrangementet. Desværre synes den ringe til- slutning ikke at love godt for en fortsættelse af disse aktiviteter.

Generalforsamlingen den 2. 11. 1974

Det var med glæde det kunne konstateres, at betydeligt flere medlemmer end før mødte op til Roskildenser-Samfundets generalforsamling på Hotel »Prindsen« den 2. november.

På forslag af formanden, direktør *Peter Hartmann*, der bød velkommen, valgte forsamlingen rektor *Henrik Lange* som dirigent.

Formanden indledte som vanligt sin *årsberetning* med at mindes de medlemmer, som var oplyst døde siden sidste generalforsamling.

Det var

Billetkasserer P. Juul Olsen (r. 1907).
Civilingeniør Erik K. Henriksen, U.S.A.
(st. 1920).

Direktør Knud Poulsen (r. 1921).
Fru Ruth Møllerup, f. Frølich Nielsen
(st. 1922).

Ingeniør A. Carl Emil Olsen (r. 1922).
Fhv. indenrigsminister Hans Hækkerup
(st. 1926).

Fru Lizzie Nielsen, f. Flensborg (st. 1930).
Direktør, cand. jur. Palle Boelskov (st. 1933).
Fru Anne Grete Harder, f. Hansen (r. 1934).
Skibsfører Poul Olsen (r. 1934).
Fuldmægtig Carl Johan Christoffersen
(st. 1946).

Derpå redegjorde formanden for arbejdet i de tre permanente udvalg, – til varetagelse af

samfundets fester, redaktion af ROARS KILDE og andre aktiviteter.

Formanden fortalte om baggrunden for at overføre års- og jubilæarfesten til Hotel Prindsen, og han takkede Katedralskolen for gæstfriheden de forrige tre år og for det tilsagn, man havde modtaget om at måtte komme tilbage, hvis og når man ønskede.

Det var med stor glæde, at man havde konstateret tilslutning til den fest, der afholdes for de seneste fem årgange.

Og så kom arrangementet den 9. juni, hvor Vi- kingeskibsmuseet besøgte med en efterfølgende sejltur på Roskilde Fjord med veterandam- peren »Skjelskør«. Besøget og turen blev begge en succes, – men at der kun var ialt 70 delta- gere (inkl. pårørende) kendetegner desværre en utilstrækkelig interesse fra medlemmernes side. Efter skolens dimission afholdt skolen og Ros- kildenser-Samfundet i fællesskab en dimittend- fest. Der var ca. 350 deltagere, og festen syntes i enhver henseende at være til tilfredshed for deltagerne.

Samfundets medlemstal holder sig omkring de 1000. Man overvejer stadig muligheder for at skabe øget interesse for tilgang. Sekretæren, fru

Inge Winther, har i år tilskrevet alle 10-års jubilarer, hvoraf da også flere har meldt sig til års- og jubilarfesten. Måske er det vejen fremad.

Foruden sekretær og udvalgsmedlemmer fik også Katedralskolens pedel, *Døssing*, en tak for udført arbejde.

Formanden sluttede med nogle personlige ord til rektor Lange for hans hjælpsomhed og interesse overfor samfundet.

Efter at formandens beretning var godkendt, fik *Ernst Willumsen* ordet for at aflægge regnskabet.

Mod sædvane havde Roskildenser-Samfundet været ude af stand til at fremsende regnskabet som en del af ROARS KILDE. Det skyldtes sygdom hos vor mangeårige regnskabsfører, *Leonhard Jørgensen*, og da generalforsamlingen nærmede sig, påtog den ene af revisorerne, *lrs. Esben Johannsen*, og årsskriftets redaktør sig at færdiggøre regnskabet.

Mens regnskabet som sådan blev godkendt, kritiserede *lrs. Børge Svarre Nielsen*, at bestyrelsen ikke i tide havde sikret sig mod den form for »hastværksarbejde«, – en kritik, som vistnok ingen inden for bestyrelsen var uenig med kritikeren i.

Formanden rettede en varm tak til *Leonhard Jørgensen* for hans store arbejde gennem de mange år. Som yderligere tak havde man sendt kassereren en erkendtlighed fra samfundet.

Studie- og uddannelsesfonden havde haft en rolig og »normal« tilværelse som i de nærmest foregående år, oplyste næstformanden, advokat *Mogens Røest-Hansen*.

Fastsættelse af kontingent for 1975/76 hed næste punkt på dagsordenen. Her fremkom forslag om, at ældre medlemmer kunne opnå medlemskab til lavere kontingent. Diskussionen herom syntes at samle sig om et kontingent på 10 kroner årligt (som de første 8 årgange), og man

fandt 50 års jubilæum som en passende grænse for opnåelse heraf.

Da der ikke forelå tilgængelige statistiske oplysninger om, hvor mange det kunne vedrøre, vedtoges følgende beslutning:

»Bestyrelsen bemyndiges til, dersom det er forsvarligt for samfundets økonomi, at reducere kontingentet for medlemmer, der har passeret 50 års jubilæum for deres dimission fra Roskilde Katedralskole, til 10 kroner årligt.

Skulle bestyrelsen komme til det resultat, at den ikke finder nedsættelsen forsvarlig, forpligtes den til at tage sagen op på næste ordinære generalforsamling til fornyet drøftelse.«

— — —
Efter vedtægterne skal der ved valg til bestyrelsen hvert år indvælges en repræsentant for den sidste årgang af dimittender.

På indstilling fra bestyrelsen valgtes *Jens H. Ingvorsen*.

Samtidig udtrådte stud. mag. *Vagn Larsen*, der nu er immatrikuleret ved Odense Universitet. Formanden rettede en tak til ham for hans aktive deltagelse i forskelligt udvalgsarbejde i den tid, han har siddet i bestyrelsen.

De øvrige valg var genvalg. Dette gjaldt også revisorerne.

— — —
En deltager foreslog, at man i programmet til årsfesten angav en mere realitetsbetonet tid for middagens ophør og ballets begyndelse. Der har været for lang ventetid for dem, der kun deltog i festens sidste del. Måske var der også en tendens hos jubilarerne til at holde lidt for lange taler.

Formanden gav tilsagn om at ville observere den kommende aftens forløb og drøfte med bestyrelsen, hvorledes man skulle bringe dette forhold i orden.

Dagsordenen var dermed udtømt, og med en tak til dirigenten kunne generalforsamlingen afsluttes.

Års- og jubilarfesten 1974

Så oplevede man altså gensynet med Hotel Prindsens festsal. Den havde haft godt af den ansigtsløftning. Fjernelsen af scenen og hele arealets indlægning i salens rum, gav ligesom mere »luft«. Pietetsfuldt havde man bevaret

den gamle udsmykning med hvidt og guld som væsentlige komponenter i farvebilledet.

Jo, man kunne nok leve sig tilbage til hine tider!

Som for at give et godt eksempel var forman-

den, direktør *Peter Hartmann*, prisværdig kort i sin velkommen-til-bords tale. Han nævnte kun 60-års jubilarene i indledningen, og han indførte den gode skik kun at nævne jubilarenes navne – ingen stillinger og titler. (Ejheller hvor mange af hvert jubilarhold, der var medlem af Roskildenser-Samfundet).

Man kunne derfor hurtigt hengive sig til bordets glæder. Når man ved, hvor svært det er at servere varm mad til små to hundrede mennesker, bør »Prindsen« roses for deres præstation. Rektor *Henrik Lange* var blevet anmodet om at holde »hovedtalen«. Også den var af de korte, – så kort, at ROARS KILDE ikke vil formene sine læsere et eneste ord af den.

Rektor Lange sagde:

»Det var Peter Seeberg, der i sommer i et TV-interview med Jacques Berg sagde, at 1974 er ikke kun 1974. 1974 er tillige en lang række virkelighedselementer fra den historie, vi har bag os.

Man kunne med god grund supplere Seebergs ord og sige, at i 1974 findes der også – i fosterstilstand – en lang række virkelighedselementer fra den tid, som kommer. Det er ikke nogen simpel situation, der opstår for én, hvis denne tanke får virkelighed. Blandt andet kan man jo tænke på, at der i dag kun er 10 år til det orwellske år 1984. Fornemmelsen af uoverskuelighed får mig undertiden til at tænke på et stykke legetøj, som Arthur Koestler ejede. Det bestod af et virvar af farvede streger. Holdt man et blåt glas for øjet, trådte der ét mønster frem, og på samme måde fik et rødt glas en helt anden figur til at tage form.

Hvad Roskilde Katedralskole er i dag, kan De delvis læse i ROARS KILDE. Redaktøren har fået den fortræffelige idé at invitere en række lærere til at fortælle, hvad man i dag lærer og hvordan. Jeg synes, de pågældende har gjort det udmærket, ikke mindst fordi læseren kan mærke, hvilket omfattende opbrud og ombrud der er tale om i disse år. Den lærer, der i dag om morgenen går ind gennem skoleporten, vokser ikke som lektor Blomme hos Scherfig til imperator-format. Han sætter sig ikke som en Cæsar på katederet, men han træder ind i en situation, hvor hans elever med codificeret ret præsenterer ham for tidens krav. Både en lærer og en skoleleder er i dag i den situation, at man nok har ansvaret, men ikke retten til at bestemme.

Det kan lyde urimeligt og lidet logisk. I virkeligheden er der tale om en udmærket situation, fordi den rummer en fornem pædagogisk opgave.

At den kan løses, skyldes noget, som jeg gerne vil fortælle Dem her, og som De måske ikke alle umiddelbart forestiller Dem: at 1974-generationen af elever ikke er en stupid gruppe af folk, der er orienteret mod venstre eller højre. Det er først og fremmest mennesker med en

ægte indignation over uretfærdighederne i vor tid og vor verden. Det er folk, der søger og spørger og stiller krav, og som med deres spørgsmål og krav bringer megen forvirring. Men det er også folk, der er modtagelige for det gode argument og som ikke afviser andet end manipulationen.

Det billede af dagens RKS, som jeg her har tegnet for Dem, og som kommer frem, når man lægger det ene farvede glas over tegningen, er altså billedet af opbrud, af ombrud, af forvirrende spørgen.

Lægger man det andet glas over de kaotiske streger, træder en anden figur frem. Det sker f. eks. hvis man om morgenen skæver til den latinske indskrift, der er fulgt med skolen: ARTIBUS INGENUIS: viet de frie og ædle kunster. Det er nok fortidens sprog, men det er sandelig også et eksempel på Seebergs tanke, at 1974 rummer fortid af virkelighedspræg. Det er levende tradition, fordi den korte formel udtrykker det nedarvede privilegium, som *endnu* er fundamentet i den danske gymnasieskole: retten til i frihed at søge sandhed. Dette er ikke en akademisk romantisk floskel. Vi får ofte nok at høre udefra, at sandhedsbegrebet forstået som den objektive sandhed, er borgerligt-liberalistisk vrøvl. Men det er en af den slags filosofiske bonmot'er, som enhver konsekvensmager med lethed kan fremstille.

Jeg vil gerne sige, at for mig at se, er RKS's *identitet* fra fortid til nutid sikret ved, at respekten for virkelighed stadig lever, forstået som loyaliteten over for kendsgerninger. Så længe elever og lærere loyalt bøjer sig for facts og ikke dogmatisk-doktrinært »benægter fakta«, så længe er den skole, der i dag ligger på marken ved Holbækvej trods alt også den skole, De har gået i og har holdt af.

Jeg takker Roskildenser-Samfundet, fordi min kone og jeg igen i år er blevet inviteret til denne fest og dermed til en lejlighed, der byder på nye muligheder for at forstå, at RKS af 1974 også er RKS af 1914, 1924, 1934, 1949 og 1964. Forstået på denne måde kan jeg bringe Dem en hilsen fra Deres gamle skole og bede Dem med mig ønske, at den må længe leve, – meget længere end til 1984«.

Og nu blev det snart tiden for sange og andre taler.

Man fik lejlighed til at høre *Svend Mandrup* (r. 1924), *Chr. Selchau-Hansen* (st. 1924), *Svend Heuer* (st. 1934), *Aage Petersen* (st. 1914), *Hartvig Larsen* (r. 1934) og *Per Poulsen-Hansen* (st. 1934).

En arabesk af alvorlige tanker og spøgefulde bemærkninger.

En af talerne betragtede lærerne som bjerge med sne, – jo længere de er borte, des skønnere synes de.

En anden citerede statsminister C. Th. Zahle,

hvor han om skolen skulle have sagt: »Tiden mildner jo indtrykket«.

En tredje anlagde den historiske betragtning, at Europas grænse mod øst ligger som på Karl den Stores tid. For 1300 år siden erobrede araberne store dele af Vesten, – nu ser det ud, som om det vil gentage sig.

Lidt, men dog ikke så alvorligt forsinket efter programmets tidsangivelse var middagen slut,

og man begav sig til kaffen og samtale i nye grupperinger.

Og lidt senere var det tid for polonæse, uden hvilken en jubilarfest ville være som en pølse uden sennep.

Og så var der bal.

Lad det være tilføjet, at adskillige 10-års jubilærer mødte op til festen. Blot det nu må blive en vane.

Festen for de sidste fem årgange

Festen for de sidste fem årgange plus afgangsklasserne blev i år holdt fredag den 7. marts 1975. I lighed med tidligere år havde festudvalget sørget for at gøre rammerne så gode og festlige som muligt, og havde til det formål engageret RICARDOS JAZZMEN til at stå for den levende musik; – yderligere var det lykkedes at formå *Ole Hannibal*, der er musiklærer på RKS, til at stå for båndmusikken, som bestod af lanciers og folkemusik.

Det skulle være gode kort på hånden, og vi håbede selvfølgelig på et lige så stort fremmøde som sidste år.

Tilstrømningen var dog langt fra god, idet kun 200 mødte op. Det var langt under, hvad vi havde forventet.

På den anden side må man have lov til at sige, at disse 200 personer utvivlsomt morede sig glimrende, og at festen ud fra dette må betragtes som noget af en succes, selv om det altså ikke blev til »det store brag«.

Nu kan man kun håbe, at festen til næste år kan rette op på miseren.

Derfor siger vi med fortrøstning til dem, det måtte vedrøre: Vel mødt i 1976! H. G.

Dimission på Roskilde Katedralskole

20. juni 1975

På en sommervarm dag samledes klokken 18 på Katedralskolen 144 studenter og 63 HF'er med deres pårørende til skoleafslutning.

Efter en kort velkomst fra rektor *Henrik Lange* – også rettet til de tilstedeværende medlemmer af bestyrelsen for Roskildenser-Samfundet og Roskilde Katedralskoles Venner, der havde ladet salens baggrund smykke med blomster, sang alle med akkompagnement af adjunkt *Ole Hannibal* »Som dybest brønd gi'r altid klare vand« af Jeppe Aakjær.

Rektors tale

Som ved de forrige års afslutning frembyder lejligheden to højdepunkter: Rektors tale og se-

ner hans personlige lykønskning til hver enkelt dimittend og udlevering af eksamensbevis.

I år gik Henrik Lange ud fra en karakteristik af Hartvig Frisch, der døde for 25 år siden, men ikke just for at markere dette. Derimod fandt rektor, at der hos Frisch var forenet en række egenskaber, at det kunne have noget at sige både dem, der nu forlader skolen og dem, der bliver.

Under en samtale mellem Hartvig Frisch og den nærboende Karen Blixen, stillede forfatterinden et spørgsmål, hvis præcise besvarelse faldt selv kulturhistorikeren Hartvig Frisch vanskelig.

Hun spurgte: »Vil De ikke forklare mig, hvad der nøjagtig udtrykkes i ordet »arbejderkul-

tur«, som man nu møder allevegne. Jeg tænker ikke på den bourgeoisie-kultur, som arbejderne gennem deres forbedrede kår har kunnet tilægge sig, og som de egentlig ringeagter. Men vil De ikke rigtig forklare og udlægge for mig, hvad der er arbejdernes egen, særlige indsats i tidens kulturliv?»

Svaret blev mildest talt svævende, men rektor valgte at skildre, hvad Hartvig Frisch ved en anden lejlighed over for pædagoger har sagt om forholdet mellem samfundslag.

Da Frisch i 10-års alderen ville slutte evigt venskab med en nabodreng fra et andet socialt lag, svarede denne dreng snusfornuftigt, at det skulle de hellere lade være med, – »for du går jo i latinskolen«.

Senere havde han måttet erkende, at det var rigtigt. Deres veje skiltes for stedse. »Og jeg står tilbage med mit savn, nemlig en fælles folkeskole for alle danske børn«.

Denne fælles folkeskole er først forleden blevet en virkelighed, da den nye skolelov blev vedtaget. I den skulle alle danske børn kunne mødes, uanset herkomst.

Deler vi nu befolkningen groft op i arbejdere og borgere, – hvad er da fælles for disse? – En materiel kultur.

Arbejderstanden har tilpasset sig det borgerlige samfunds materielle kultur, – det samme gælder den del af uddannelsen, der har en indlysende nytteværdi. Udligningen mellem de to samfundsgrupper er så iøjnefaldende, at Erhard Jacobsen har sagt, at man ser syner, hvis man tror, at der findes en arbejderklasse i det danske samfund.

Men hvad med den ikke-materielle kultur. Thomas Mann har engang karakteriseret den borgerlige kultur som: sansen for det etiske, for arbejdet, for orden og pligt, for sparsommelighed og for den stabile, solide ramme om familien og dens åndelige liv. Hermed tænkes først på religion, kunst, musik og litteratur – dernæst på sansen for et liberalt demokrati – i modsætning til det sociale demokrati, som borgerskabet måske ikke har været slet så begejstret for.

En ganske ny undersøgelse i Vesttyskland har skullet undersøge, om vi er på vej til en borgerliggørelse af arbejderne eller en proletarisering af borgerne. I materiel henseende viser undersøgelsen en klar borgerliggørelse af arbejderne, – men det er også klart, at de borgerlige værdinormer er i opløsning. En sammenligning

af forholdene i funktionærers og selvstændiges kredse med en tiårig afstand viser, at langt flere idag sætter minus ved de typisk borgerlige værdier: arbejdet som en værdi i sig selv, troen på præstationen, tanken om den rimelige sammenhæng mellem solidt arbejde og social succes, ejendomsretten o.s.v. Yderligere – og måske mere foruroligende – viste der sig en klar negativ holdning til det, vi plejer at kalde udvidelse af den åndelige horisont, litteratur og kunstforståelse som opgaver f. eks. for skolen. At manglende sans for bøger, kunst, o. l. skulle være betegnende for arbejderstanden kan jeg ikke godtage, ja, måske beror borgerskabets påståede sans for disse værdier ofte på snobberi. De er ikke knyttet specielt til nogen stand i dagens samfund, men er simpelthen menneskelige værdier.

Jeg mener, at skolen har en række fag, der kan være *grundlag* for noget fælles. Religion, historie, samfundsfag, de litterære fag, musik og kunst. Hermed tilsidesætter jeg ikke de naturvidenskabelige og matematiske fag, de nyder idag tilstrækkelig anerkendelse. Vi må blot undgå, at de humanistiske fag trænges tilbage. Vi kan være uenige om indholdet, vi må blot ikke stryge dem, for de er hverken arbejdernes eller borgernes eje, – de tilhører menneskene. Det er ikke moderne i disse år at tænke historisk. Derved havner man i, hvad en historiker har kaldt – ikke den kroniske, men den kronologiske uskyld!

Vi må ikke miste vor forbindelse med fortiden. En historiker sagde: »Før reformationen var også jeg katolik«, – derved indrømmede han sin samhörighed med fortiden.

Hver gang verdens idébank har modtaget en ny indbetaling, er den formue forøget, som vi alle trækker på.

»Din egen dag er kort, men slægtens lang, læg øret ydmygt til dens rod forneden« sang vi før. Vi kan ikke undvære det historiske synspunkt. Nu viser historien os kun, hvilke menneskelige muligheder, der allerede er realiseret. Vi må også skaffe os kendskab til, hvad mennesket overhovedet er. Det finder vi i religionerne, i digtningen, i kunst og musik. Hos grækerne dyrkedes Apollon som udtryk for den klare form. Hans modpol var Dionysos. Men da det fortælles, at Apollon selv var den, der så at sige inviterede Dionysos til at være hans kollega i Grækenland, kan man deraf fatte, at først de to guder tilsammen udtrykte

det menneskelige grundvilkår. En pendulbevægelse mellem de to guders verdener.

Vi drages af begge tendenser, ligesom vi drages mod afgrunde og undergang. Vort opbrud fra den borgerlige kultur, i Apollons tjeneste, fører os mod intetheden for senere at skabe en ny verden i Apollons navn.

Den franske digter Mallarmé har engang sagt: »Efter at have fundet intetheden, fandt jeg skønheden«.

Skønhed er enhver form, der vidner om kunstnerens sejr over tomheden. Mennesket er både Apollons og Dionysos' tjener. Vi må stile mod en balance mellem ekstremerne. — — —

Skulle skolen have givet jer blot en lille smule hjælp til at forstå disse ting om mennesket, dets historie og dets væsen, vil jeg ønske jer til lykke. Og dobbelt til lykke, hvis I vil være med til at kræve, at skolen aldrig bliver en ensidig nytteskole, heller ikke en valplads for partipolitiske kampe, men et sted, hvor mennesker møder mennesker for at blive *fælles om det menneskelige*.

Det videre forløb

Rektor Lange tog derpå afsked med to af skolens mangeårige medarbejdere. Det var lektorerne

Niels A. Christiansen og *Arne Rosenhoff*, der nu efter en livsgerning inden for dansk gymnasieskole skulle afgå.

I en opregning af deres data og indsats tegnede rektor et smukt billede af de to pædagoger og bragte dem skolens tak for deres indsats.

På begges vegne takkede lektor Rosenhoff i en tale.

Så kom uddelingen af eksamensbeviser til dimittenderne, efter at man havde sunget »Der truer os i tiden« (Ole Wivel).

Da alle atter var på plads, gav rektor meddelelse om uddeling af en række legater, deriblandt Roskildenser-Samfundets legat på 500 kroner, der tildeles den dimittend, der har bestået sin afgangseksamen med højeste karakter. Den tilfaldt i år *Rita Gillesberg*, som i en alder af 42 år har bestået HF-eksamen med eksamenernes højeste karakter. Adjunkt Ole Hannibal uddelte musikafdelingens legat til Lise Svensson.

Og så var dimissionen ovre. Til afslutningen sang alle Thøger Larsens dejlige sang om den danske sommer, som vi alle elsker, men som så ofte sviger os. Det havde den dog ikke gjort denne gang.

Nyt bestyrelsesmedlem

Ved generalforsamlingen i 1974 indvalgte som repræsentant for årgangens dimittender Jens Ingvorsen til medlem af Roskildenser-Samfundets bestyrelse.

Han er student af den matematisk-biologiske linje. Hans umiddelbare indkaldelse til militærtjeneste, fulgt af rejser til England og U.S.A. har desværre for så vidt afskåret ham fra væsentlig deltagelse i bestyrelsens arbejde i det forløbne år.

Men traditionen tro skal hans billede dog ikke savnes i dette nummer af ROARS KILDE, — så kan man i hvert fald se, hvordan en student af årgang 1974 ser ud.

Dimittendfesten 1975

Der kommer flere og flere med til den dimittendfest, som Katedralskolen og Roskildenser-Samfundet i fællesskab afholder i umiddelbar tilknytning til dimissionen.

Vi tillader os at tro, at det skyldes rygter fra tidligere deltagere, der skaber stadig større tilslutning.

I år var der ikke færre end 366 deltagere tilmeldt. Da der tidligere havde været udtalt ønske om, at flere end 6 personer kunne sidde ved samme bord, var det lykkedes Døssing at bygge kantinen op på en ny måde med 12-14 mands borde. Det gav ligesom en bedre virkning og mulighed for, at såvel unge som ældre kunne føle sig sammen.

Serveringen var som tidligere en nydelig anretning af koldt og smålunt med rød- eller hvidvin til maden. Senere kaffe med kranseskage. Et stort forarbejde var gjort af *Erik Carstensen* som formand for festudvalget, bestyrelsens særdeles hjælpsomme damer og deres øvrige medhjælpere. Mange udtalelser fra deltagerne bekræftede, at alt var lykkedes godt.

Formanden for Roskildenser-Samfundet, *Peter Hartmann*, bød velkommen tilbords.

Som repræsentant for forældrekrædsen talte baron *Jens Wedell-Neergaard*, Svenstrup. Han gav den lille myte om de tre aber, der ikke vil høre, se eller tale, en ny drejning, idet han kom ind på *sprogets forurening*. (Han efterlyste iøvrigt en fjerde abe, der så skulle holde sig for næsen). Han komplimenterede Katedralskolen, at den havde holdt et smukt sprog i hævd, hvad der over for ungdommen kunne være svært i en tid, hvor alle kommunikationsmedier forsimplede tonen.

Fra lærerkrædsen talte adjunkt *Dorte Heurlin*. Hendes tale var udmærket, så det kan ikke være dens kvalitet, der afholdt hende fra at lade den referere; men da dette ikke er et formiddagsblad, opfylder vi gerne hendes ønske. Ind imellem sang man med akkompagnement af *Ole Hannibal* nogle muntre sange.

Jo, selvfølgelig sagde rektor *Henrik Lange* også et par venlige ord om vort samfund. Og så blev der uddelt krus og boggaver til Birgitte Nybo Jensen og Lars Holm Rasmussen.

Og så var der bal bagefter.

Vort æresmedlem EMMY WERNER er død

Ulempen ved at nå en høj alder er ofte den, at så pokkers få husker ens gode gerninger.

Men måske er livet så nådigt i sig selv, at den hjælpsomhed, den opofrelse af tid og kræfter, som man eksekverede, til syvende og sidst blev en selv til glæde.

Gør man det rigtigt godt, kan man nyde den ære at blive æresmedlem – f.eks. af Roskildenser-Samfundet.

Det timedes *Emmy Werner*.

Hun var vort samfunds gode ånd i det meste af et slægtled. Sammen med sin mand, *Aksel Werner*, hvis lange gerning som lærer på Katedralskolen blev erindret af hundreder af tidligere elever, således støttede Emmy Werner ikke blot sin mands arbejde blandt de stadig passerende årgange af elever, men også gennem sit utrættelige arbejde for Roskildenser-Sam-

fundet skabte hun sig selv et ry for at være den altid interesserede, den altid hjælpsomme.

Derfor blev hun kåret som æresmedlem af vort samfund.

Men da hun i 1973 fyldte 85 år, ville skæbnen, at datoen af en eller anden grund blev glemt.

Den 10. december året efter mødte vor sekretær op med en fornem buket for at fejre dagen. Tableau! Et år for sent.

Men heldigvis – trods alt.

Få dage senere afgang Emmy Werner nemlig ved døden i den høje alder af 86 år, – og hendes sidste indtryk af vort samfund blev altså, at hun alligevel ikke var glemt.

Lad det være os en trøst, og lad os i erindringen sige tak for et stort og uselvvisk arbejde for Roskildenser-Samfundet.

E.W.

Roskildenser-Samfundets bestyrelse

Direktør, civilingeniør *Peter Hartmann*,
formand.
Advokat *Mogens Røest-Hansen*, næstformand
(studie- og uddannelsesfonden).
Branddirektør *Erik Carstensen*, H.D.
Lægesekretær, fru *Inge Winther*, sekretær og
kasserer.
Lektor, fru *Ellen Thorsen* (studie- og uddan-
nelsesfonden).

Fru *Lise Whitta Jørgensen*.
Kontorchef, civiløkonom *Ernst Willumsen*,
redaktør.
Boligarkitekt, fru *Anna Marie Jacobsen*.
Bogtrykker *Flemming Vessel*.
Henrik Piil Gøttrup.
Anders Kildemoes.
Jens H. Ingvorsen.

Jubilarer 1975

Red. af Inge Winther

70 års jubilarer (kun medlemmer)

Realist 1905

Godsejer *H. W. Tillisch*, Øbjerggård, Lundby.

65 års jubilarer (kun medlemmer)

Studenter 1910

Professor, dr. phil. *Louis Hammerich*, Alsvej
4 B, Hørsholm.
Fru *Kitty Weber*, Sct. Maria Plejehjem, Ros-
kilde.

Realister 1910

Generalmajor *Erik Johnstad-Møller*, Hesseltof-
ten 30, Hellerup.
Forpagter *Kjeld Søndergaard*, Kimmerslev pr.
Borup.

60 års jubilarer (kun medlemmer)

Studenter 1915

Fru *Else Armin*, f. *Hartmann*, Hartmannsvej,
Karlslunde Strand.
Civilingeniør *E. K. Christensen*, Ny Strandvej
8, Espergærde.
Læge *Svend Harsting*, Themstrupevej 73, Has-
lev.
Hospitalsinspektør *Martin Nielsen*, Ved Kloste-
ret 15 st., Kbhvn Ø.
Direktør *Lauritz Tholstrup*, Kongehøjen 8,
Klampenborg.

50 års jubilarer

Studenter 1925

Nyspr.

Landsretspræsident, dr. jur. *Erik Andreas*
Abitz, Sct. Mogensgade 7, Viborg.
Sognepræst *Poul Rasmus Balslev*, Brylle præ-
stegård, pr. Tommerup.
Erik Groes-Petersen, afg. v. døden.
Fhv. ass. *Svend Åge Hansen*, Grækenlandsvej
37¹, København S.

Carl Edvard Larsen, afg. v. døden.
Christiane Gram, f. *Nielsen*, afg. v. døden.
Fysioterapeut, fru *Guðrun Wandel*, f. *Olesen*,
Fuglegårdsvej 30, Gentofte.

Matm.

Orla Arentoft, afg. v. døden.
Civilingeniør *Kjeld Egmosé*, Klostermarken 48,
Ålborg.
Overlæge, dr. med. *Svend Heinild*, Phistersvej
37, Hellerup.
Landsretssagfører *Hans Abery Jacobsen*, Sct.
Peders Kirkeplads 13, Næstved.
Aksel Larsen, afg. v. døden.
Landsretssagfører *Børge Svarre Nielsen*, Dr.
Margrethevej 45, Roskilde.
Læge *Villy Brandal*, 2151 Sunset Ave. SW
Seattle 16, Washington, U.S.A.
Ingeniør *Henrik Nørregård*, Prinsesse Alexan-
drines Allé 12, Charlottenlund.
Øjenlæge, dr. med. *Steen Hanum*, Bag Kloste-
ret 3, Slagelse.
Poul Thiesen, afg. v. døden.
Lektor *Helga Toft*, Sofievej 1 B, Holte.

Realister 1925

Musikpædagog *Carina Andersen-Rosendal*,
Ålekistevej 57, Vanløse.
Landbrugskandidat *Erik Clausen*, Hersegade 8,
Roskilde.
Fru *Lis Arvid Hansen*, f. *Fabricius Hansen*, Th.
Philipsensvej 33, Kastrup.
Alfred Johs. Hansen, afg. v. døden.
Direktør *Erik Hauerslev*, Tornagervej 3, Char-
lottenlund.
Læge *Bjørn Stefan Jacobsen*, Herfølge.
Turistchef *Johanne M. Jensen*, Absalonsgade
34, Sorø.
Poul Åge Jensen, afg. v. døden.
Fru *Karen Manniche*, f. *Kristensen*, Henrik
Hertzvej 25, Charlottenlund.
Revisor *Åge Kruuse*, H.D., A. N. Hansens Allé
9, Hellerup.

Mekaniker *Poul E. Lang*, Roskildevej 33, Hillerød.
K. Olav Larsen, afg. v. døden.
Aksel S. Lund, udvandret til Cape Town.
Hans Ivar Madsen, afg. v. døden.
 Oldfrue *Else Otto*, »Gl. Kloster«, Lersø Parkallé 28, bolig 24 C, København Ø.
 Fru *Inger Jensen*, f. *Petersen*, Hellerupvej 47, Hellerup.
 Fru *Karen Haller*, f. *Poulsen*, Solsortevej 4, Roskilde.
 Gårdejer *Frederik Schultz*, Kværkeby Møllegård, Køgevej 136, Kværkeby pr. Ringsted.
 Fru *Inge Brünniche*, f. *Selchau-Hansen*, Harpe-lunde pr. Nakskov.
 Ina *Hornelund*, f. *Lunding Schmidt*, afg. v. døden.
 Michael *Stigård*, afg. v. døden.
 Fru *Hertha Larsen*, f. *Sund*, Kildehusvej 26, Roskilde.
 Fhv. amtsforvalter *Gunner Terp*, Primulavej 6, Frederikssund.

40 års jubilarer

Studenter 1935

Nyspr.

Direktør *Niels Peter Andersen*, Helgesensgade 1³, København Ø.
 Dommer *Hans Christian Beck*, Bondetinget 6, Roskilde.
 Fysioterapeut *Ingrid Jacobsen*, Duevej 40, København F.
 Læge *Anders Lassen*, Guldsmedegade 27, Århus.
 Amtsskatteinspektør *Erling Madsen*, Elmevej 7, Skanderborg.
 Overlærer *Tage Mieritz*, Børsholmsvej 13, Gedser.
 Assistent *Ruth Nielsen*, Klosterengen 57, Roskilde.
 Overlærer, fru *Inger Havlykke*, f. *Teglbjærg*, Espegårdsvej 22 B, Søborg.
 Lægeseekretær, fru *Inge Winther*, Skomagergade 3², Roskilde.

Matm.

Direktør, civilingeniør *Svend Erik Albrechtsen*, Tingvej 7, Haslev.
 Forpagter *Mogens Brochsgård*, Mindstrupgård, Vindinge pr. Roskilde.
 Arkitekt *Ole Brusendorff*, Keplersgade 13, København S.
 Civilingeniør *Erling A. Carlsen*, Tyvsbjergvej 5, Blåsinge pr. Havrebjerg.
 Overlæge *Robert Enig*, Margrethes Allé 25, Fruens Bøge.
 Overlæge *Kristoffer Hallager*, Ndr. Boulevard 15, Varde.
 Lektor, fru *Ellen Thorsen*, f. *Hansen*, Dr. Margrethevej 42, Roskilde.
 Læge *Holger Steen Jensen*, Otterup.
 Lektor *Frits Nielsen*, Elisabeths Allé 23, Fruens Bøge.
 Disponent *Poul Nielsen*, Virumvej 68 A, Virum.
 Tandlæge *Henry Otto*, Ll. Strandstræde 20, København K.

Sognepræst *Aksel Petersen*, Bonderup, Fjerritslev.
 Landinspektør *Erik Thorsen*, Dr. Margrethevej 42, Roskilde.
 Udenrigsråd *Mogens Wandel-Petersen*, Skjoldagervej 23, Gentofte.
 Civilingeniør *Johannes Worsøe*, Åbrinken 69, Virum.

Realister 1935

A-klassen

Fru *Grethe Mikkelsen*, f. *Andersen*, Storegade 88, Bramminge.
 Ingeniør *Edmund E. Benzon*, Færøvej 46, Lyngby.
 Fru *Grethe Brønnum*, f. *Brinch*, Kongevej 75, Lyngby.
 Læge *Johannes Brønnum*, Kongevej 75, Lyngby.
 Fuldmægtig *Mogens Diekelmann*, Drosselvej 6, Tåstrup.
 Esbern *Gravesen*, afg. v. døden.
 Fru *Gerda Nielsen*, f. *Hallager*, Borberggade 53, Silkeborg.
 Afd.sygeplejerske, fru *Ida Skole*, f. *Hallager*, Vibevej 2, Skjern.
 Fru *Gerda Tønder Nielsen*, f. *Jensen*, Mandalsgade 3³, København Ø.
 Fru *Inger Christiansen*, f. *Bagge Jørgensen*, »Brinken«, Frederiksborgvej 403, Ll. Valby Strand pr. Roskilde.
 Isenkræmmer *Torben Kelp*, Skomagergade 17, Roskilde.
 Fru *Anne-Lise van der Heyde*, f. *Krarup*, Appeldornsweg 214, Arnhem, Holland.
 Afdelingsgeolog *Harald P. Krog*, Triumfvej 62 A, Lyngby.
 Lærerinde, fru *Gertrud Lassen*, Stenløkken 22, Hjallesø.
 Fru *Ribka Svane Lund*, f. *Lund*, Amager Fælledvej 28⁵, København S.
 Fru *Karen Margrethe Müller*, f. *Petersen*, Hans Olsensvej, Greve Strand.
 Fysioterapeut, fru *Inger Lykkegård Nielsen*, f. *Weber*, Torvegade 90, Esbjerg.
 Tandlæge *Ebbe Zandersen*, Hovedvej 108, Glostrup.

B-klassen

Fru *Edith Frederiksen*, f. *Albrechtsen*, Lillevangsvej, Vindinge pr. Roskilde.
 Kontorchef *Knud Erik Andreassen*, Ørstedsgade 20, Rudkøbing.
 Branddirektør *Erik Carstensen*, Provstevænget 11, Roskilde.
 Fru *Else Schönheyder*, f. *Guldberg*, Mølleparken 34, Skørping.
 Fru *Ella Jensen*, f. *Jensen*, Magleby pr. Klippinge, Stevns.
 Prokurist *Jørgen Emil Jensen*, Jernbanevej 3, Hvalsø.
 Overlærer *Erland J. Klarskov*, Italiensvej 86, København S.
 Salgschef *Anker Krog*, Gl. Kongevej 86 A, København V.

Hotelejer *Per Samuel Vessing*, Dr. Tværgade 31, København K.
 Læge, dr. med., fru *Helga Agnethe Laursen*, Junggreensvej 9, København F.
 Fru *Rigmor Jensen*, f. *Laursen*, Møllerupvej 12, Rødovre.
 Civilingeniør *Eggert Møller*, Søndervang 6, Næsby, Fyn.
 Pens. handelschef *Holger Pedersen*, Vesterstræde 5, Stubbekøbing.
 Kontreadmiral *Henrik Marius Petersen*, Strandvejen 92, Århus C.
 Maskinfabrikant *Axel Chr. Povelsen*, Frederiksborgvej 183, Roskilde.
 Forstander *Hans Aa. Povelsen*, Saxhøjvej 25, Valby.
 Direktør *Henrik Sander*, »Stensemide«, Torpet, Vadum.
 Bibliotekar, fru *Grete Brofeldt*, f. *Sørensen*, Brøndbyøster Torv 84, Hvidovre.
 Arkitekt *Kai D. Bruce*, Lasser Str. 10¹, Salzburg, Østrig.

25 års jubilarer

Studenter 1950

Nyspr.

Sekretær *Enrico Møller Andersen*, Ternevej 70, Roskilde.
 Informationssekretær, fru *Kirsten Nielsson*, f. *Thurø Andreasen*, Bushøjvej 19, Højbjerg.
 Cand. mag. *Wilhelm Christmas-Møller*, Carl Plougsvej 10, København V.
 Fru *Ellen Dudmish*, f. *Christiansen*, Jystrup, Midtsj.
 Læge *Bent Dall*, Villavej 7, Tølløse.
 Bibliotekar, fru *Karen Tibian*, f. *Egeberg*, Anemonevej 34, Hareskovby pr. Værløse.
 Erhvervsøkonom *Otto Dilling Hansen*, Stengårdsallé 95, Lyngby.
 Fru *Hanne Ibsen-Bjerget*, f. *Iversen*, Lyngbakkevej 14, Holte.
 Lærerinde, fru *Birthe Brandt Henriksen*, f. *Jensen*, Ølby skole, Køge.
Niels Kroon, afg. v. døden.
 Fru *Inger Lanken*, Kingosvej 4, Tåstrup.
 Lærer *Erling Gerup Nielsen*, Tværvej 2, Himmelev pr. Roskilde.
 Lærerinde, fru *Elise Engel Jönsson*, f. *Poulsen*, Strandbakken 8, Sdr. Nyrup pr. Kalundborg.
 Lektor *Finn Rørbech*, Tyttebærvej 6, Hjallesø.
 Fru *Marianne Rørbech*, f. *Sørensen*, Tyttebærvej 6, Hjallesø.
 Konsulent *Holger Waage*, Bellegård, Ll. Karleby pr. Kr. Hyllinge.

Matm.

Cand. pharm., fru *Lis Knub*, f. *Andersen*, Ystadvej 9, Nærum.
 Sekretær, fru *Bente Laursen*, f. *Christens*, Droselvej 8, Roskilde.
 Expeditionsssekretær *Bent Wittrup Christensen*, Heslegårdsvej 19, Hellerup.
 Civilingeniør *Otto Dahn*, Tjørnevej 1, Borup.
 Overlæge, dr. med. *Vagn Drewes*, Skovvænget 4, Skive.

Erhvervskonsulent *Asbjørn Hansen*, Granvænget 8, Skive.
 Oberst *Mogens Viggo Hansen*, Bryggervænget 3, Vadum.
 Cand. polit. *Erling Jørgensen*, Langs Hegnet 37, Lyngby.
 Kaptajn *Ole Kristensen*, Ørevadsvej 26, København NV.
 Direktør *Niels Gaston Lund*, Berberishaven 9, Allerød.
 Overlærer, fru *Annie Jensen*, f. *Møller-Christensen*, Grundtvigsvej 31, Nykøbing Sj.
 Civilingeniør *John Hjortshøj Nielsen*, Maglehøj 24, Farum.
 Cand. agro., gårdejer *Poul Erik Nørgård-Petersen*, »Søndergård«, Ejby pr. Ll. Skensved.
 Ergoterapeut, fru *Aase Jensen*, f. *Rischel*, Blomstervænget 85, Lyngby.
 Sognepræst *Aage Schiøler*, Kirkeallé 9, Skive.
 Universitetslektor, dr. med. *Per Sejrsen*, Rensdyrvej 17, Søborg.
 Statsaut. revisor *Max Klarskov Vilby*, Bjerggade 7, Køge.
 Fru *Birgit Rasmussen*, f. *Winckelmann*, P. O. Box 5078, Langasani, Moshi, Tanzania.

Realister 1950

A-klassen

Fru *Kirsten Egelund Jensen*, f. *Bergstrøm*, Anemonevej 20, Roskilde.
 Lærerinde, fru *Kirsten Freil*, f. *Budtz-Olsen*, Geslum pr. Aars.
 Fru *Merete Jerg*, f. *Dahl*, 21 Douglas Rd, Kloof 3600, Rep. of South Africa.
 Fru *Anne Birte Jepsen*, f. *Thye Jensen*, Middelfartsvej 2, Himmelev pr. Roskilde.
 Forretningsbestyrer *Sven Ulrik Riis Johannsen*, Lilletoften 55, Skovlunde.
 Overassistent *Frits-Erik Jørgensen*, Nordens Plads 4 22/15, Valby.
 Tandlæge *Karl-Johan Jørgensen*, Hammelcentret, Hammel.
 Fuldmægtig *Jørgen Løvholm*, Stillidsvej 24, Tåstrup.
 Direktør *Ole Wennemoes Madsen*, Fåborgvej 57, Himmelev pr. Roskilde.
 Journalist, fru *Ulla Kampmann*, f. *Mielche*, Corso Vittorio Emanuel 26, 00040 Nemi, Roma, Italien.
 Fru *Merry Polk*, f. *Ohms*, 30 Schubr. West Hill, Ontario, Canada M 1 E- 1 Y 7.
 Tømrer *Ib Palmvig*, 42 Lancaster Crescent, Richmond, Vancouver, BC Canada.
 Overassistent *Jørgen Reindal*, Månebakken 10, Fløng pr. Hedehusene.
 Socialrådgiver *Hanne Schwartz*, Knud d. Storesvej 34¹, Roskilde.
 Fru *Inge Hansen*, f. *Skou*, »Møllehøj«, 4591 Føllenslev.

B-klassen

Fru *Kirsten Obdrup*, f. *Andersen*, Rønnevej 7, Borup.
Verner Andersen, Søliljevej 55, Hvidovre.
 Flyverchef *Erik A. Bolwinkel*, Poppelhøj 21, Hellerup.

Assistent, fru *Elsebeth Rasmussen*, f. *Bødker*, Hillerødholms Allé 121, Hillerød.
Korrespondent, fru *Bente S. Petersen*, f. *Dileng*, Skovbovænget 40, Hareskovby.
Lærer *Erik Steen Fejerskov*, Lundemark 11, Himmelev pr. Roskilde.
Overlærer, fru *Merete Bech Nielsen*, f. *Hankert*, »Traunhus«, Himmelstrupvej 47, Morud, Fyn.
Fru *Inger Petersen*, f. *Hansen*, Abildgårdsvej 30, Sorgenfri.
Fru *Judith Holmberg*, f. *Helms*, Dalmosevej 1, Ringsted.
Salgschef *Palle Lindhardt Henriksen*, Hegns- toften 36, Tåstrup.
Fru *Lilian Olsen*, f. *Brønnum Jensen*, Ejebo 40, Roskilde.

Driftsleder *C. Keld Jørgensen*, Sværdagervej 15, Jyllinge.
Bankfuldmægtig *Birger Kristensen*, Dunham- mervej 17, Roskilde.
Forretningsbestyrer *Jørn Mathiesen*, Flemager 7, Glostrup.
TV-tekniker *Ejvind F. Nielsen*, Højvangsvej 5, Vindinge pr. Roskilde.
Gårdejer *Hans Jørgen Schnack Nielsen*, As- senløsevej 27, Viby Sj.
Kontorassistent, fru *Grethe Skårup*, f. *Ougård*, Nygårdsvej 30 A, Ballerup.
Fru *Grethe Bundgaard*, f. *Kaas Petersen*, Ho- vedgaden, Hvalsø.
Korrespondent *Tora Schou*, Kingosvej 53, Tå- strup.
Revisor *Kjeld Schultz-Nielsen*, 79 Laurel Street East, Waterloo, Ontario, Canada.

KILDEKALK

Medlemsfortegnelse

Sammen med ROARS KILDE modtager medlemmerne denne gang en fortegnelse over samfundets medlemmer. Af besparelseshensyn har vi valgt ikke at lade fortegnelsen bogtrykke, men blot maskinskrive. Vi håber, at vore medlemmer vil have lige god nytte af den – og værdsætte besparelsen.

Redaktionen

For at forenkle redaktionen af ROARS KILDE består redaktionsudvalget for årsskriftet nu kun af tre medlemmer, nemlig vort tidligere bestyrelsesmedlem *Grete Sieck* (St. 40), *Flemming Vessel* (R. 56) og redaktøren *Ernst Wilumsen* (St. 28).

Kontingent

Årskontingentet er 30 kr.

De første 8 årgange (efter afgang fra Roskilde Katedralskole) betaler dog kun 10 kr. årligt. Livsvarigt medlemskab koster nu 400 kr. én gang for alle.

Vi beder læserne benytte det vedlagte giroindbetalingskort.

Bidrag til studie- og uddannelsesfonden kan sendes ved hjælp af samme girokort. Skulle livsvarige medlemmer ønske at støtte denne fond, anføres alene beløbet ud for teksten om fonden på kortets bagside.

Henvendelser til

Roskildenser-Samfundet

sendes til sekretæren: *Inge Winther*, Skomagergade 3, 4000 Roskilde. Tlf. 03-35 65 02.
Samfundets girokontonr. er: 2 00 71 50.

Tidligere numre af ROARS KILDE

For interesserede kan tidligere numre af ROARS KILDE endnu fås i begrænset omfang hos Roskildenser-Samfundets sekretær.

De kan betales med 2 kroner pr. eksemplar. Beløbet og bestilling sendes til fru *Inge Winther*, Skomagergade 3, 2. sal, 4000 Roskilde.

Regnskabet

På grund af de stadigt stigende trykkeomkostninger vil regnskaberne ikke i fremtiden blive trykt i ROARS KILDE, men kun udleveret ved generalforsamlingen til deltagerne.

De vil dog blive fremstillet i et sådant antal, at dersom noget medlem henvender sig til sekretæren derom, vil et eksemplar blive tilsendt.

Dimittendliste

I tidligere år har ROARS KILDE indeholdt en liste over årets dimittender. Da de oplysninger, man kan give om den enkelte dimittend, indskrænker sig til navnet alene, har bestyrelsen besluttet ikke længere at bringe denne liste. Beslutningen er trådt i kraft med dette nummer af ROARS KILDE.

Roskildenser-Samfundet

Regnskab for tiden 1. august 1974 til 31. juli 1975

A. Kasseregnskab

Beholdning den 1. august 1974	kr.	11.060,86
<i>Indtægter i regnskabsåret:</i>		
Kontingenter	kr.	21.380,00
Ahlefeldts legat	kr.	539,01
Bogsalg	kr.	330,00
Gave fra R. Møllerup	kr.	500,00
Renter bank og giro	kr.	638,54
	kr.	<u>34.448,41</u>
<i>Udgifter i regnskabsåret:</i>		
Diverse fester	kr.	1.288,05
Roars Kilde incl. porto	kr.	14.466,00
Gaver	kr.	960,85
Administration	kr.	2.414,10
Porto og kontorartikler	kr.	1.090,60
Roskildenser-Samfundets legat	kr.	500,00
	kr.	<u>20.719,60</u>
BEHOLDNING den 31/7 1975	kr.	<u>13.728,81</u>

Waldemar Oxholms legat:

Sparekassebeholdning 1/8 1974	kr.	174,96
Renter af do.	kr.	25,82
Rente af obligation	kr.	140,00
	kr.	<u>340,79</u>
÷ gebyr	kr.	20,00
	kr.	<u>320,78</u>
÷ udbetalt legatportion	kr.	100,00
Beholdning 31/7 1975	kr.	<u>220,78</u>

Holger Rørdams legat:

Sparekassebeholdning 1/8 1974	kr.	402,83
Renter af do.	kr.	42,25
Rente af obligation	kr.	110,00
	kr.	<u>555,08</u>
÷ udbetalt legatportion	kr.	100,00
Beholdning 31/7 1975	kr.	<u>455,08</u>

Overlæge Sjøbergs boglegat:

Sparekassebeholdning 1/8 1974	kr.	2.084,05
Renter af do.	kr.	183,81
Rente af obligation	kr.	200,00
	kr.	<u>2.467,86</u>

B. Formueregnskab

GRUNDFONDEN:

Privatbanken 882542	kr.	577,80		
Præmieobligationer 1948 blå	kr.	250,00		
Præmieobligationer 1959 grønne	kr.	250,00	kr.	1.077,80

DRIFTSFONDEN:

Postkonto 200 7150	kr.	836,48		
Privatbanken B 817732	kr.	11.623,22		
Privatbanken D 104728	kr.	689,96		
Sparekassen 715-03-28974	kr.	501,00		
Kontant	kr.	78,15	kr.	13.728,81

WALDEMAR OXHOLMS LEGAT:

Sparekassen 02-66980	kr.	220,78		
4.000 3½ % Ny jyske Købstads Kreditf. 9. s.	kr.	4.000,00	kr.	4.220,78

HOLGER RØRDAMS LEGAT:

Sparekassen 03-5530	kr.	455,08		
2.000 Dansk Statslån 1987 4 %	kr.	2.000,00		
500 Øst. Kreditforening 6 %	kr.	500,00	kr.	2.955,08

OVERLÆGE SJØBERGS BOGLEGAT:

Sparekassen 05-25874	kr.	2.467,86		
5.000 4 % Øst. Kreditforening	kr.	5.000,00	kr.	7.467,86

PETER HARTMANN MOGENS RØEST-HANSEN ERIK CARSTENSEN
ELLEN THORSEN LISE WHITTA JØRGENSEN
ERNST WILLUMSEN ANNA MARIE JACOBSEN FLEMMING VESSEL
HENRIK PIIL GØTTRUP ANDERS KILDEMOES JENS INGVORSEN
INGE WINTHER
kasserer

Undertegnede har gennemgået regnskabet for Grundfonden og Driftsfonden, Waldemar Oxholms Legatregnskab, Holger Rørdams Legatregnskab og overlæge Sjøbergs Boglegat for året 1974/75 med tilhørende bilag og ikke fundet anledning til nogen bemærkning. De anførte obligationer, indlånsmidler og beholdninger er til stede.

Roskilde, den 5. august 1975.

Esben Johannsen. H. C. Beck.

Studie- og uddannelsesfonden

Driftsregnskab

for året 1. august 1974 til 31. juli 1975

Indvundne renter:	INDTÆGT		
af obligationer	kr.	725,00	
af sparekassebøger	kr.	1.726,78	
af udlån	kr.	6.802,00	kr. 9.253,78
Bidrag fra kontingentbetalere	kr.	435,00	
Kursgevinst af obligationer	kr.	2.005,00	
			kr. 11.693,78

UDGIFT

Administration	kr.	500,00	
Overskud	kr.	11.193,78	
			kr. 11.693,78

Status pr. 31. juli 1975

<i>Kassebeholdning:</i>	AKTIVER		
Indestående på sparekassebøger i Roskilde Sparekasse:			
Konto 02-80105	kr.	12.488,31	
Konto 00-01241	kr.	310,95	kr. 12.799,26
<i>A. P. Andersen og hustrus mindefond:</i>			
Roskilde Sparekasse 06-59572 pr. 31/7 1974	kr.	15.539,82	
Tilskrevne renter	kr.	1.378,70	
		kr. 16.918,52	
Hævet og udlånt til studielån	kr.	16.918,52	kr. 0,00
<i>Obligationer:</i>			
1.000 kr. 4½ % Østifternes kreditf., 13. s. kurs 79½	kr.	795,00	
7.000 kr. 4 % Østifternes Kreditf., 16/1 kurs 43	kr.	3.010,00	
5.000 kr. 4 % Ny jydsk Købst. Krf. 9. s. kurs 49½	kr.	2.475,00	
2.000 kr. 4 % Dansk Statslån S 1987 kurs 73¾	kr.	1.475,00	
1.000 kr. 5 % Østifternes Kreditf. 15/2 kurs 53	kr.	530,00	
1.000 kr. 7 % Krf. Danmark 43/2004 kurs 60¾	kr.	607,50	
17.000 kr.			

Studielån:

Saldo 1/8 1974	kr.	131.850,00	- antal lån ..	51
Betalt afdrag	kr.	19.283,36	- indfr. lån ..	10
		kr. 112.566,64		41
Nye lån	kr.	44.000,00	- nye lån	10
			ialt lån	51
				kr. 178.258,40

PASSIVER

Formue pr. 1/8 1974	kr.	167.064,62
Overskud i regnskabsåret	kr.	11.193,78
		kr. 178.258,40

Rigtigheden af foranstående regnskab med status attesteres. Aktiverne er tilstede.

SPAREKASSEN FOR ROSKILDE BY OG OMEGN, den 1/9 1975.

Robert Andersen.

A. Christiansen.

J. Svarre Nielsen.

INDHOLD

Generalforsamlingen	omslaget side	2
Skrivende roskildensere		1
Volmer – en rigtig roskildenser		1
Nær på det virkelige liv		3
Nyt pædagogisk hjælpemiddel		5
... this unwholesome parochial spirit		6
Besøg på Roskilde adelige jomfrukloster og »Det gamle og det nye Roskilde«		8
Generalforsamlingen den 2.11. 1974		11
Års- og jubilærfesten 1974		12
Festen for de sidste fem årgange		14
Dimission på Roskilde Katedralskole		14
Nyt bestyrelsesmedlem		16
Dimittendfesten 1975		17
Vor æresmedlem Emmy Werner er død		17
Roskildenser-Samfundets bestyrelse		18
Jubilærer 1975		18
Kildekalk		21
Roskildenser-Samfundets regnskab		22
Regnskab for Studie- og uddannelsesfonden		24

OMSLAGSTEGNING:

Roskilde Kloster,
det tidligere Roskilde adelige Jomfrukloster.

ROARS KILDE

Udgivet af Roskildenser-Samfundet

Redaktionsudvalg: Grete Sieck, Fl. Vessel og Ernst Willumsen (ansvarsh.)

Redaktørens adresse: Nyvej 12 A, 1851 København V.

Tlf. (01) 31 31 61